

20. Vrh kmetijskih in živilskih podjetij

ALI SMO PRIPRAVLJENI?

16. junij 2021 v Grand hotelu Bernardin v Portorožu

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

ANALIZA POSLOVANJA ŽIVILSKE PANOGE V 2020

Aleš KUCHAR

- **Gibanja cen**
- **Zunanjetrgovinska menjava**
- **Proračunsko ukrepanje**
- **Uspešnost poslovanja**
- **Zaključki**

GIBANJA CEN

IMF Commodity Food Price Index, Monthly Price

(Includes Cereal, Vegetable Oils, Meat, Seafood, Sugar, Bananas, Oranges Price)

Petletna perspektiva

Maj 2016 – maj 2021 I= +36,30 %

Oscilacije z „mini vrhovoma“ v MAY/18 in JAN/20!

Po tem strma rast visoko nad petletno povprečje

Indeks; 2005 = 100

IMF Commodity Food Price Index, Monthly Price

(Includes Cereal, Vegetable Oils, Meat, Seafood, Sugar, Bananas, and Oranges Price)

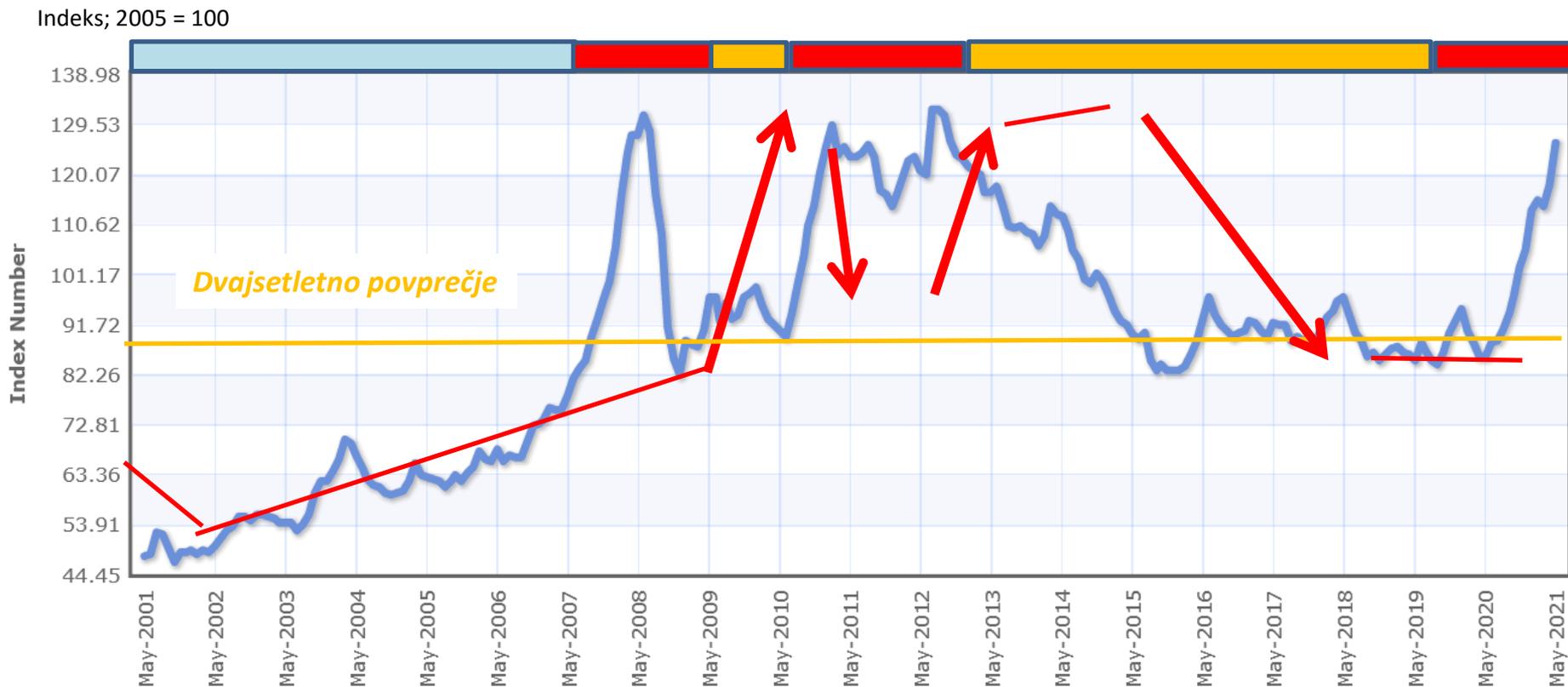
Dvajsetletna perspektiva

May 2001 - May 2021: **63,58 %**

Persistentna rast do 5/07, oscilacije s tremi vrhovi (5/08, 2/11, 8/12)

3,5 letno padanje na dvajsetletno povprečje (2/16)

Trije rahli odboji (12/17, 6/18, 2/20), potem v rang 07, 10 in 13 agroinglacije ...

FAO “Food Price Index”

Monthly change in international prices of a basket of food commodities. Five commodity group price indices with 55 quotations, weighted with the average export shares of each of the groups for 2002-2004.

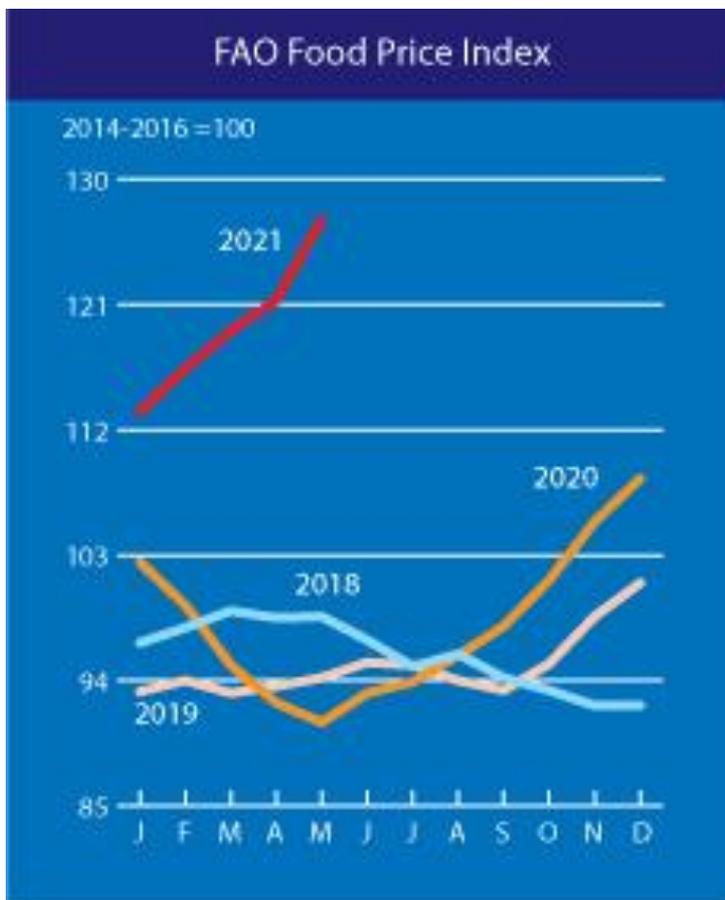
Indeks je v MAY/21 dosegel drugo najvišjo vrednost sploh!

Stalna strma rast 12 zaporednih mesecev.

V agregatu so k rasti najbolj prispevale oljnice (palmovo olje, soja, ogrščica - slabe napovedi)

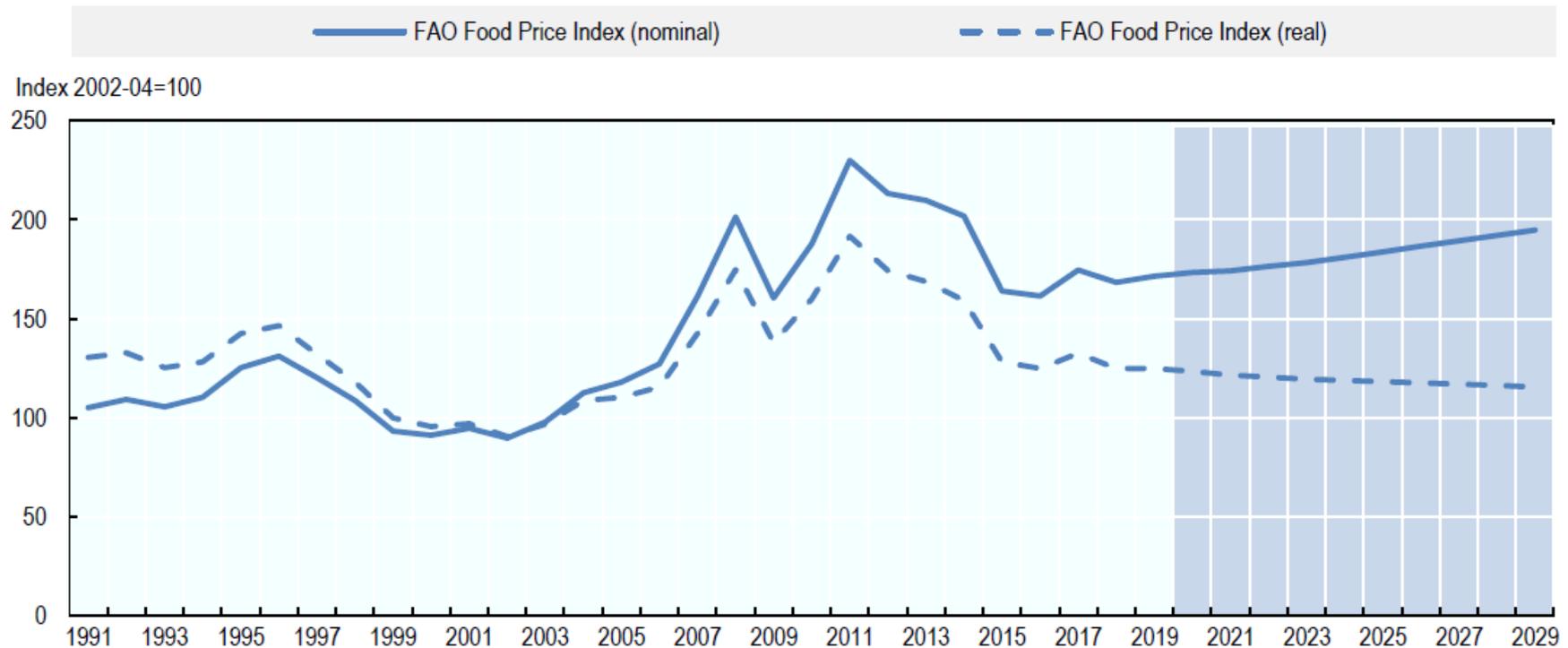
žita (koruza – BRA, pšenica – slabe napovedi), **meso** (krma, disrupcije verig, rast povpraševanja)

POST-COVID NEGOTOVOST, ENERGENTI, TRANSPORT, PANDEMSKI STR. PRITISKI, POLITIČNI UKREPI...

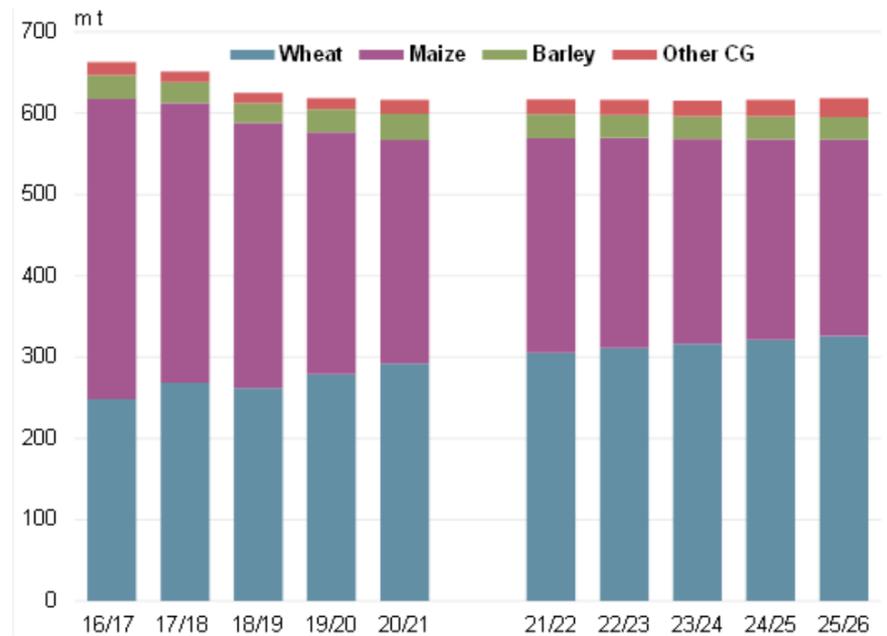
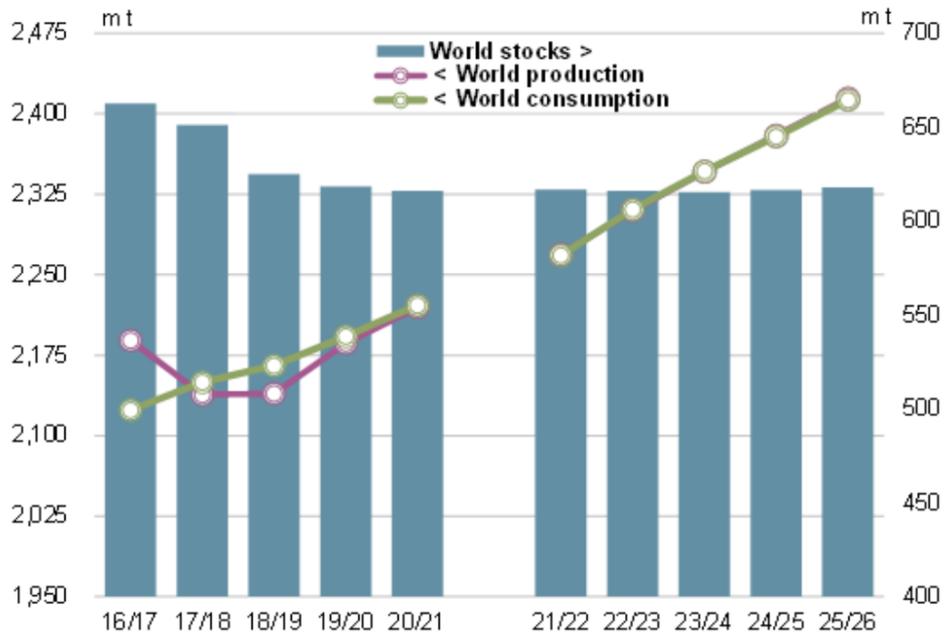

Dolgoročne projekcije; globalno 2020-2030

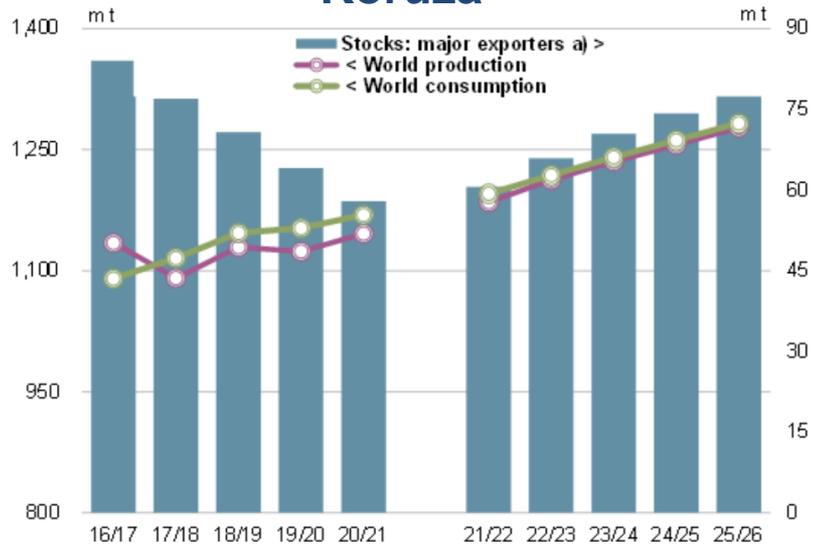
Projicirana je zanemarljiva rast cen - dejavniki cenovne dinamike so ugodni;
predvsem strma rast produktivnosti...
Cene ključnih surovin bodo realno stagnirale ali upadale...
...razen, če?

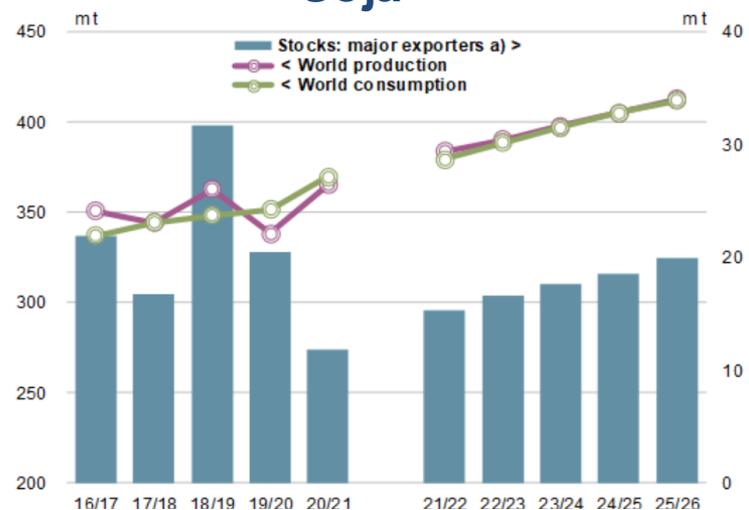
Determinante na trgih z žiti

Koruza

Soja

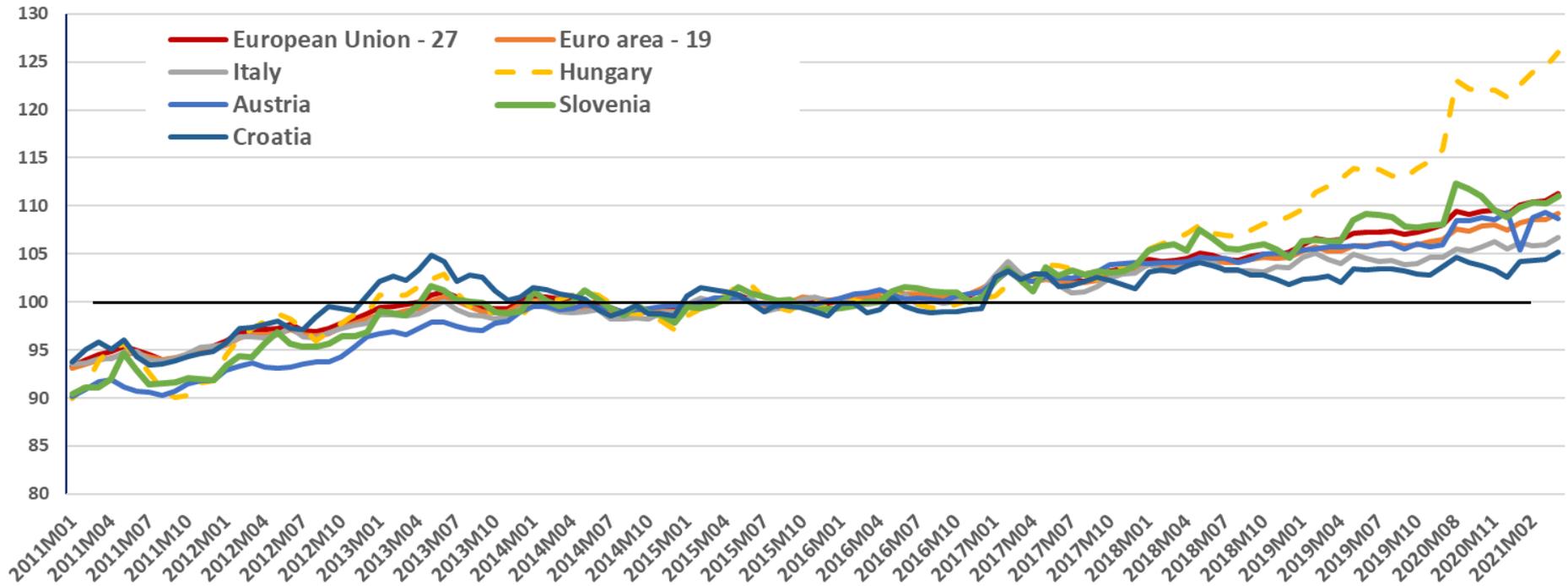
GIBANJA CEN “Slovenija”

Primerjava gibanj maloprodajnih cen hrane (brez pijač)

MPC hrane v SLO nihajo okoli EA povprečja.

Trenutno je dogajanje intenzivnejše, a še ne moremo govoriti o ekstremnem odstopanju / rasti.

Indeks $\Phi_{2015=100}$
Nominalno

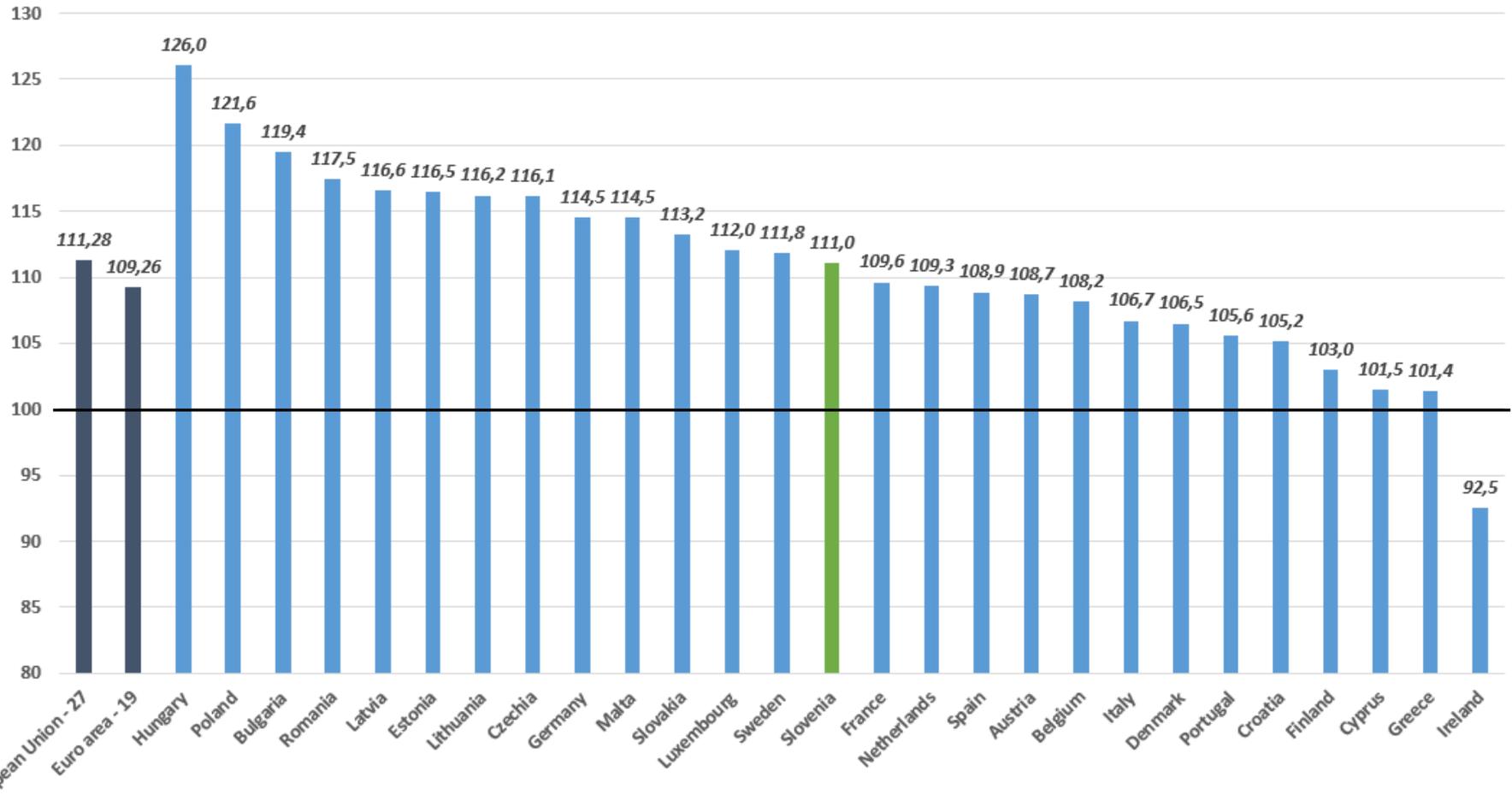
Nominalna sprememba maloprodajnih cen hrane (brez pijač)

Države EU 27, 4/2021 (Indeks; Φ 2015=100)

Slovenija se je iz zgornje tretjine premaknila v mediano po rasti MPC.

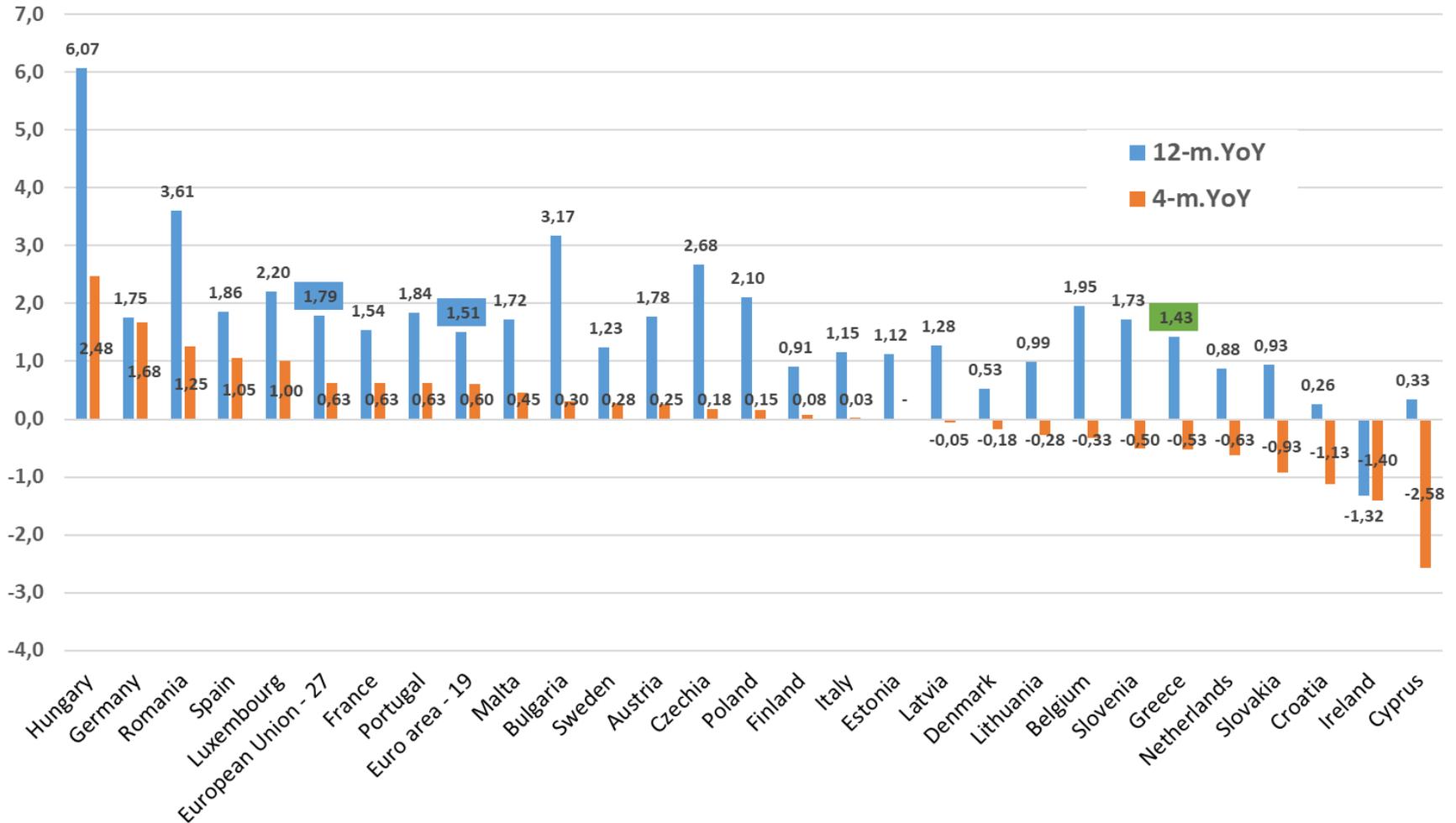
1,7- odstotni točki nad Φ EMU-19

Indeks Φ 2015 =100, Nominalno

Kratkoročni trendi rasti maloprodajnih cen hrane (brez pijač)

Države EU 27, 4/2021 (Indeks; Φ 12- in 4- mesečna rast YoY)

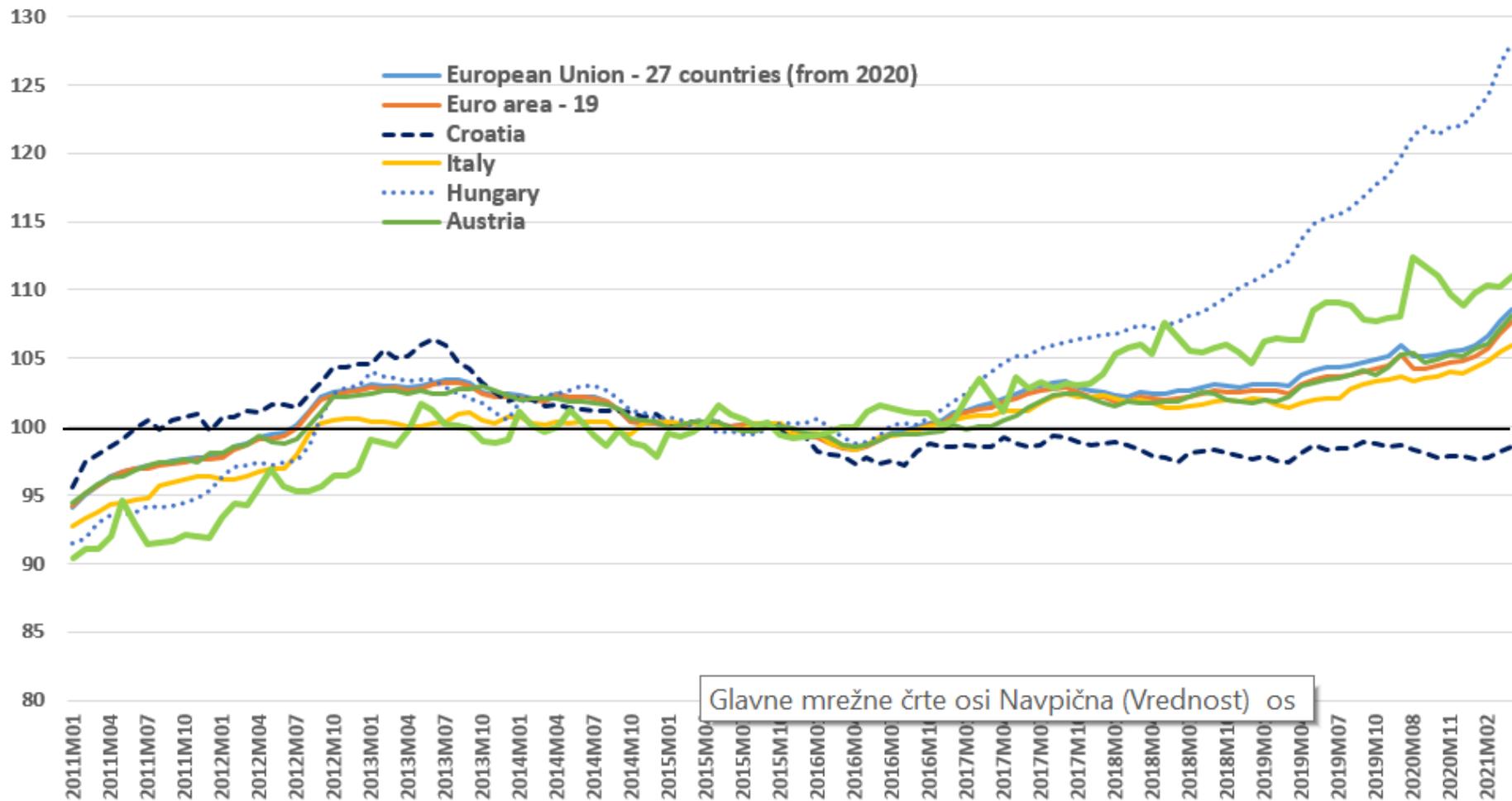

Primerjava proizvajalčevih cen hrane (brez pijač)

Slovenije prehiteva rast povprečja EMU in sosednjimi državami.

Še vedno zelo močni pritiski v CRO!

Indeks Φ 2015=100
Nominalno

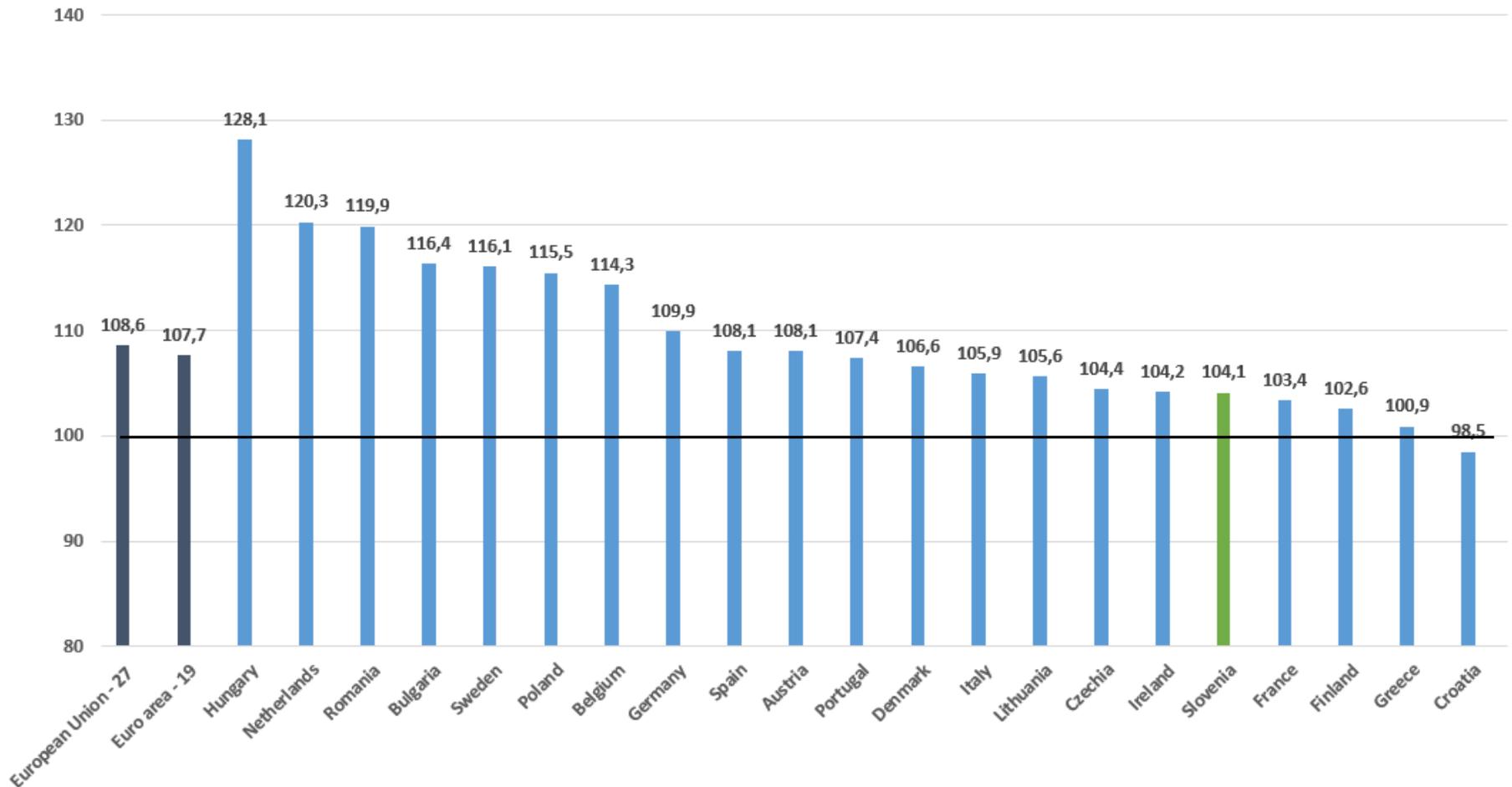
Nominalna sprememba proizvajalčevih cen hrane (brez pijač)

Države EU 28, 3/2021 Indeks; Φ 2015=100

Slovenija se po štirih letih na zadnjem mestu v EU28 po spremembi PC „odlepi“...

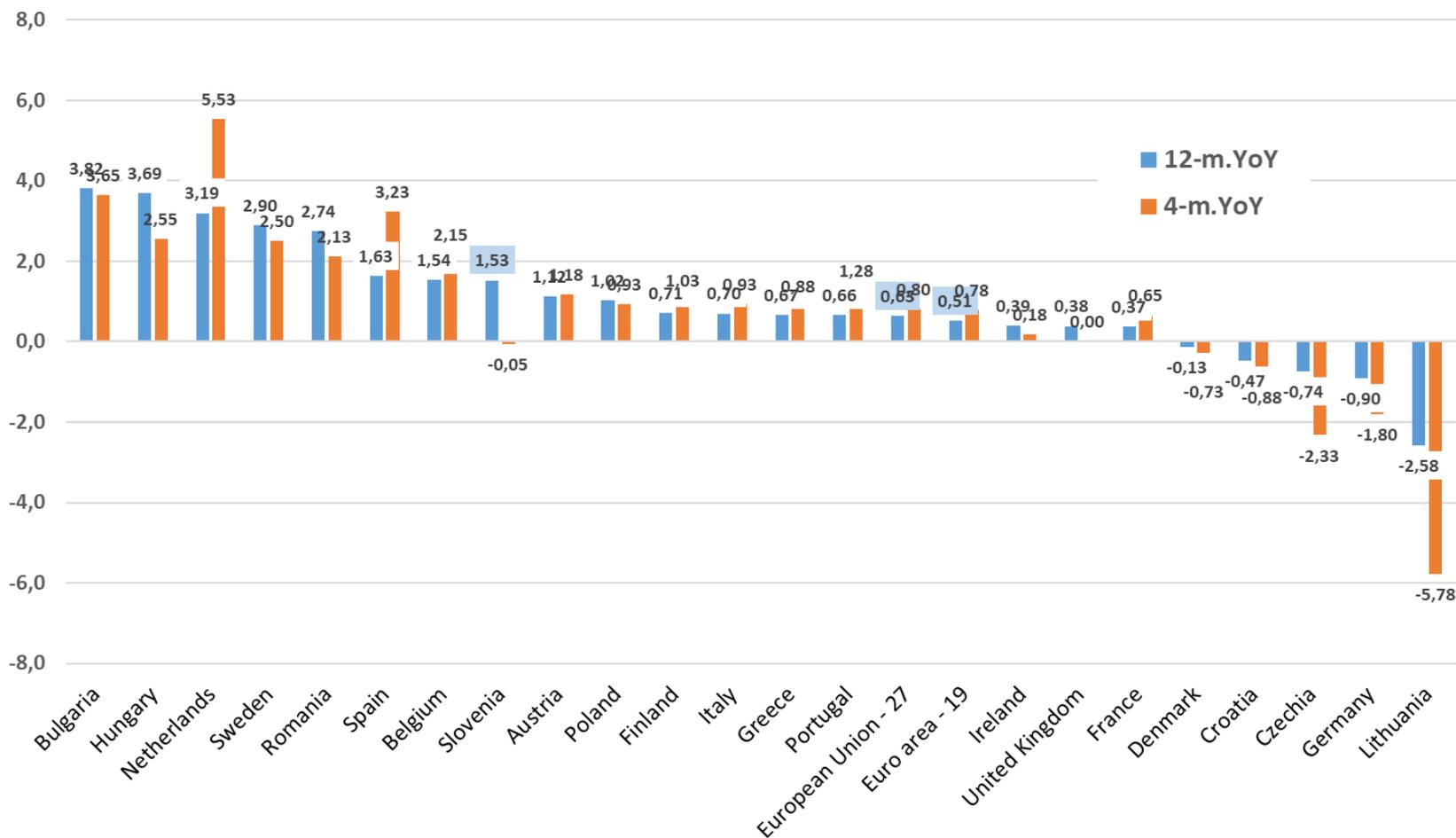
...a še vedno 3,6 o.t. za Φ EMU-19

Indeks Φ 2015 =100, Nominalno

Kratkoročni trendi rasti proizvajalčevih cen hrane (brez pijač)

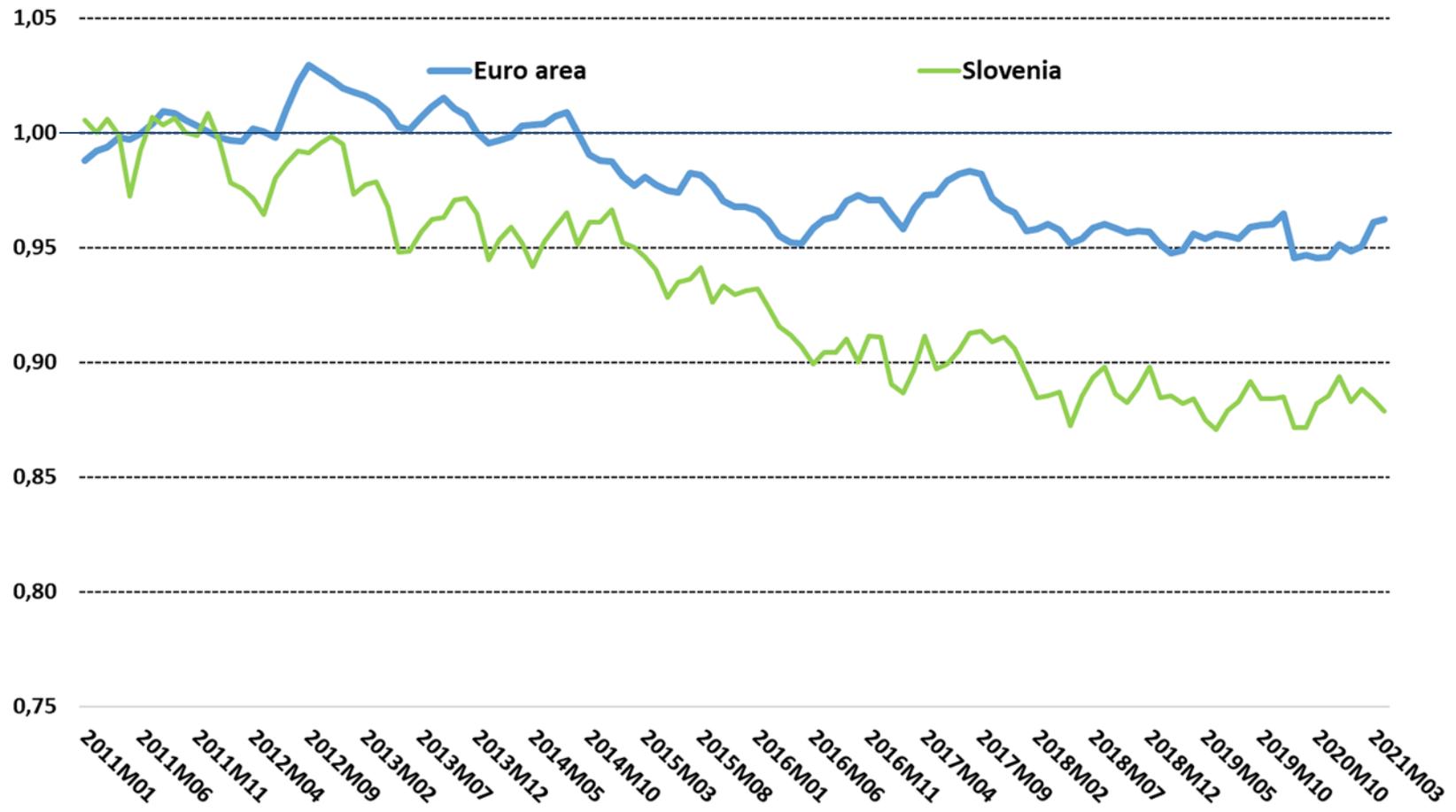
Države EU 27, 4/2021 (Indeks; Φ 12- in 4- mesečna rast YoY)

Gibanje cenovne paritete PC/MPC

*Tudi v EURO19 negativna pariteta v korist MPC!! Odstopanje SLO!
Upad paritete v SLO v škodo ŽPI je bil drugi največji v EU!*

Indeks $\Phi_{2015}=100$, Nominalno

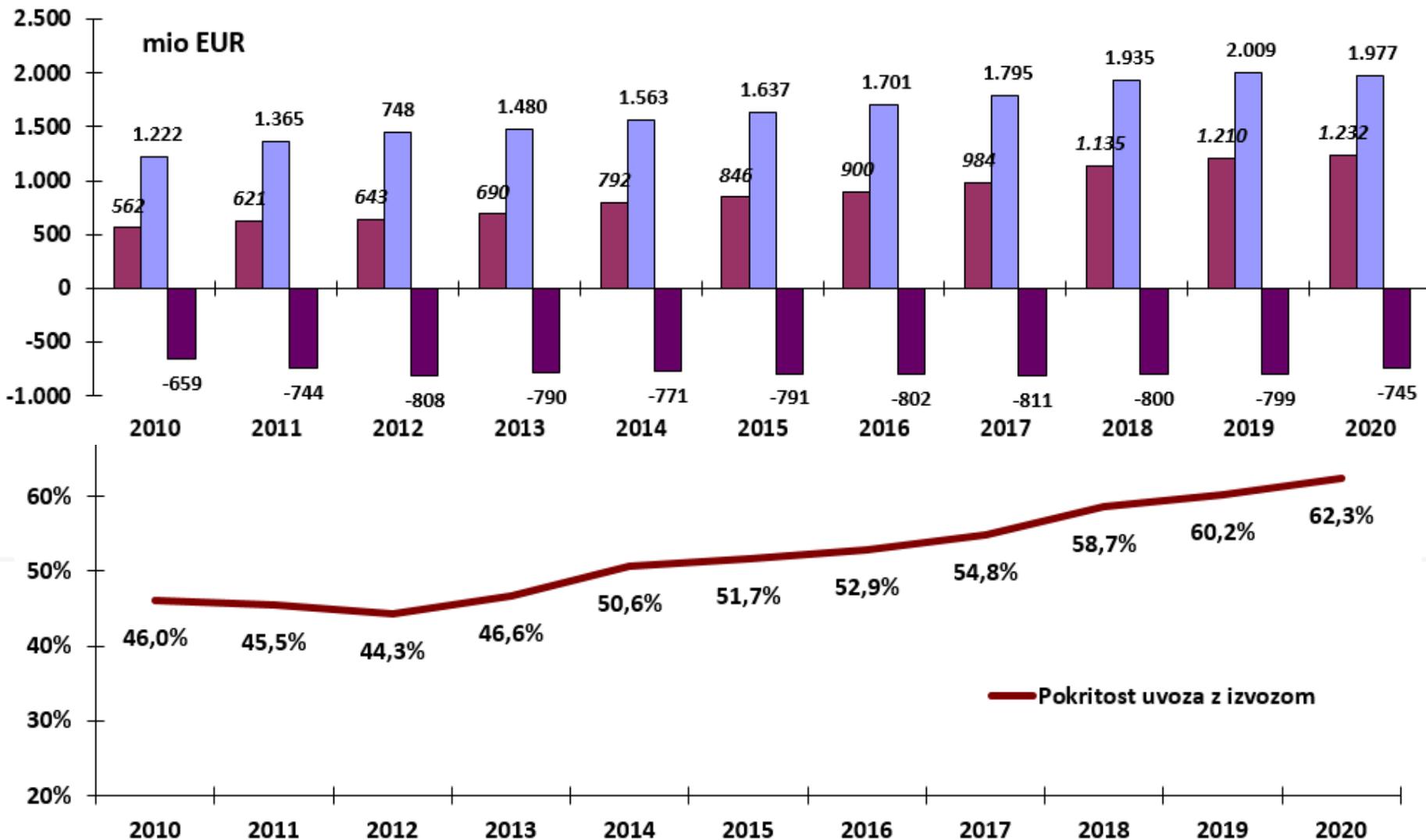
ZUNANJETRGOVINSKA MENJAVA

Zunanjetrgovinska bilanca za predelana živila **>3,2 MRD**

Umirjanje dinamike! Uvoz se je celo zmanjšal (*Indeks 20/19 = 98,4 => - 33 mio EUR*)

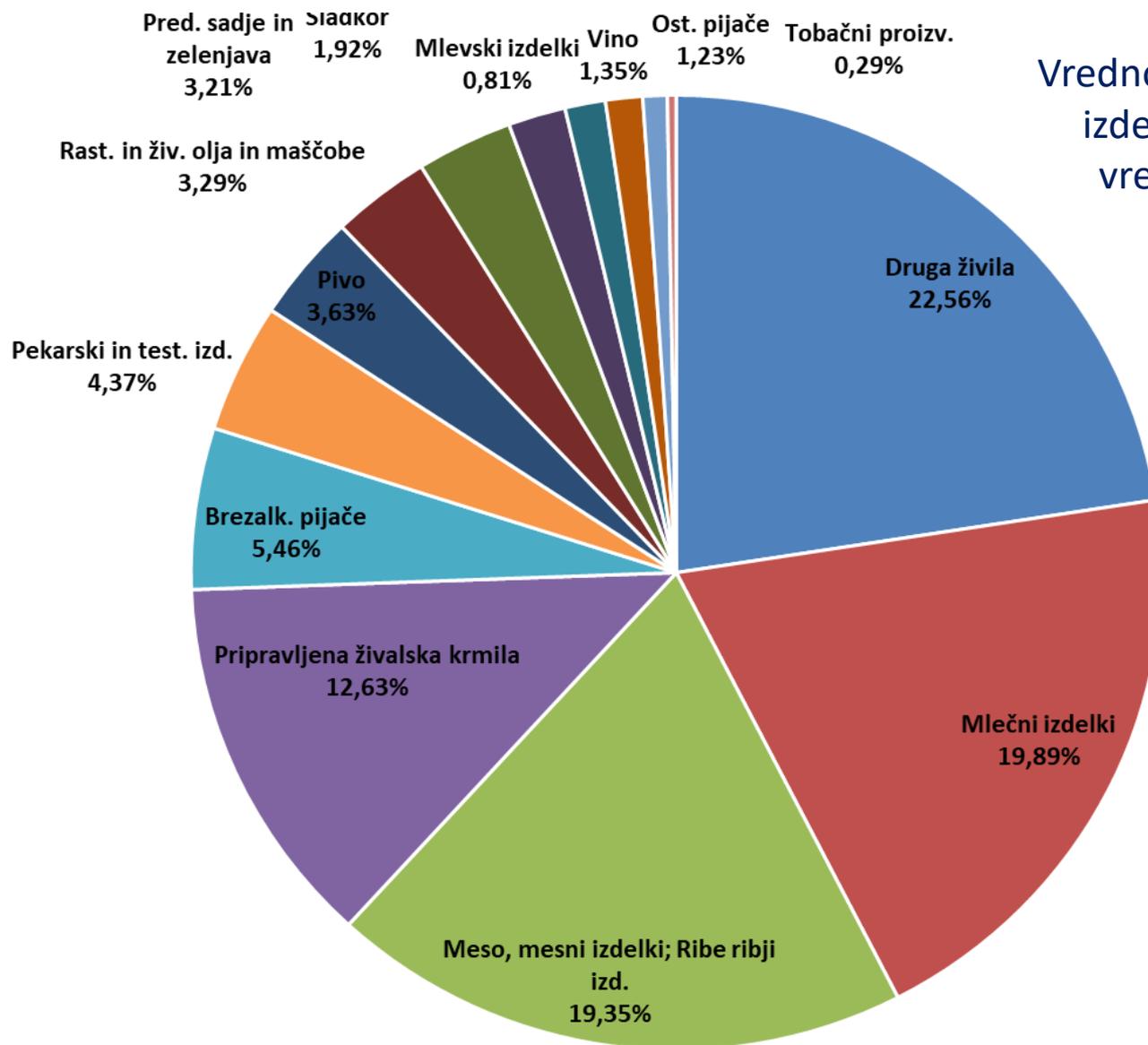
Izvoz je še nekoliko rasel (*Indeks 20/19 = 101,8 => 22 mio EUR*)

Saldo se je izboljšal na raven izpred 10.let, pokritost U/I je boljša za 20 o.t.!

Struktura IZVOZA živilskih izdelkov in pijač

(2020= 1,232 mrd EUR)

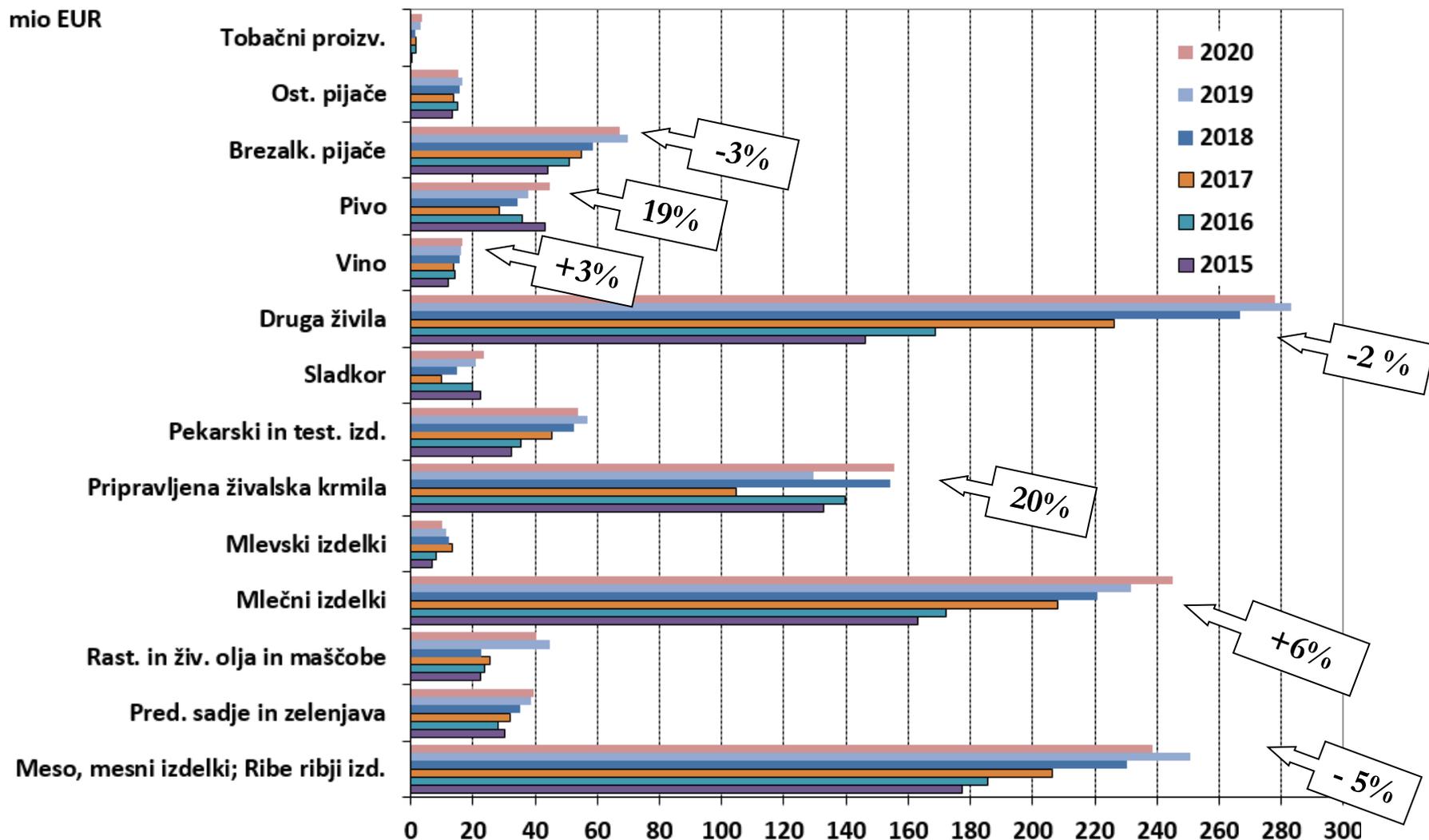
Vrednost izvoza mlečnih izdelkov je prerasla vrednost mesa in izdelkov...

Zunanjetrgovinska menjava „IZVOZ“ (1,232 mrd EUR)

Agregatna rast (+1,8%), ob „mešani sliki“ ...

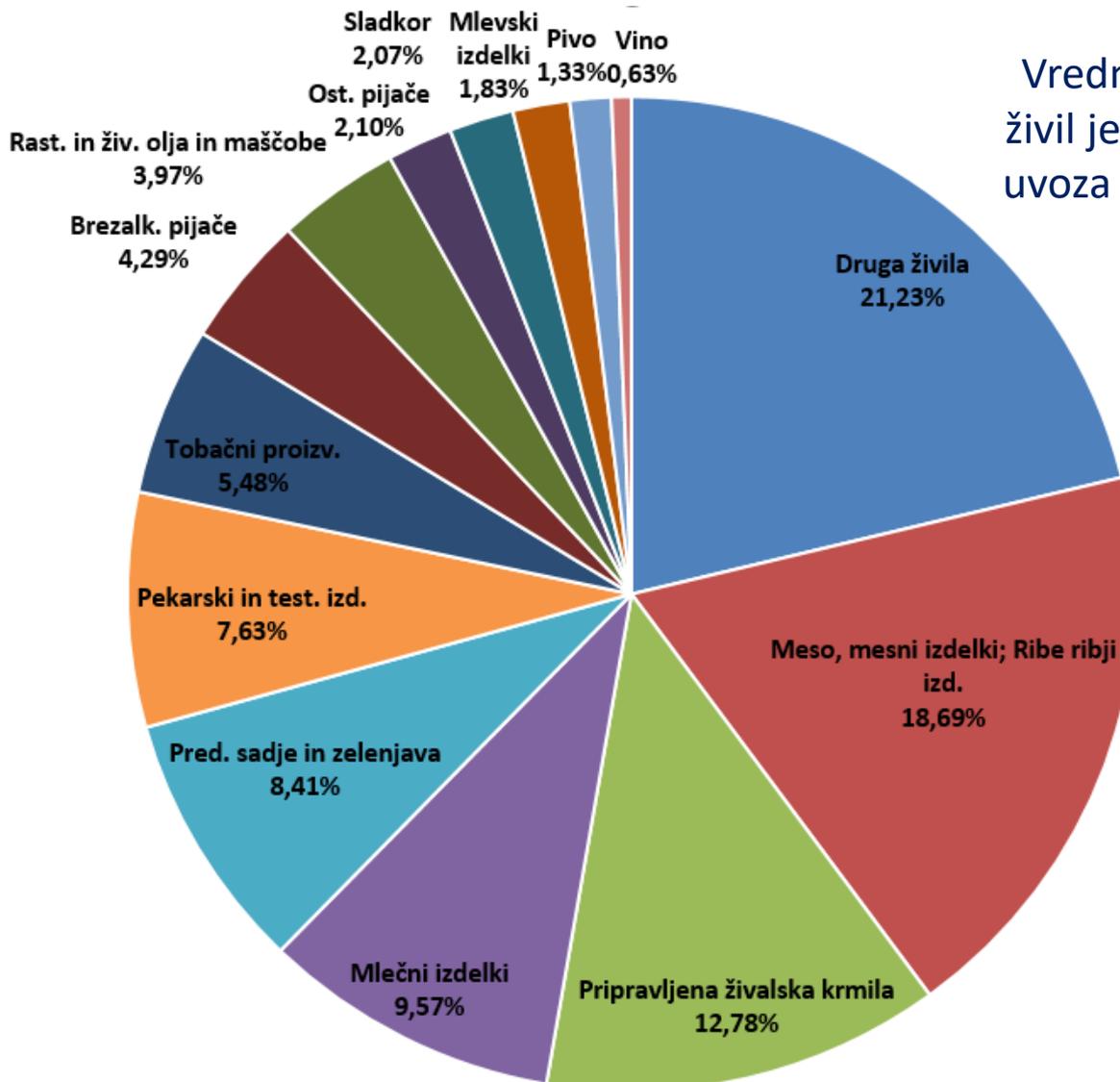
Pospešek: „Pivo“, „Mlečni izd.“, „BAP“, „Vino“ in „Krma“

Zmanjšanje „Meso-izd.“, „Druga živila“

Struktura UVOZA živilskih izdelkov in pijač

(2020= 1,977 mrd EUR)

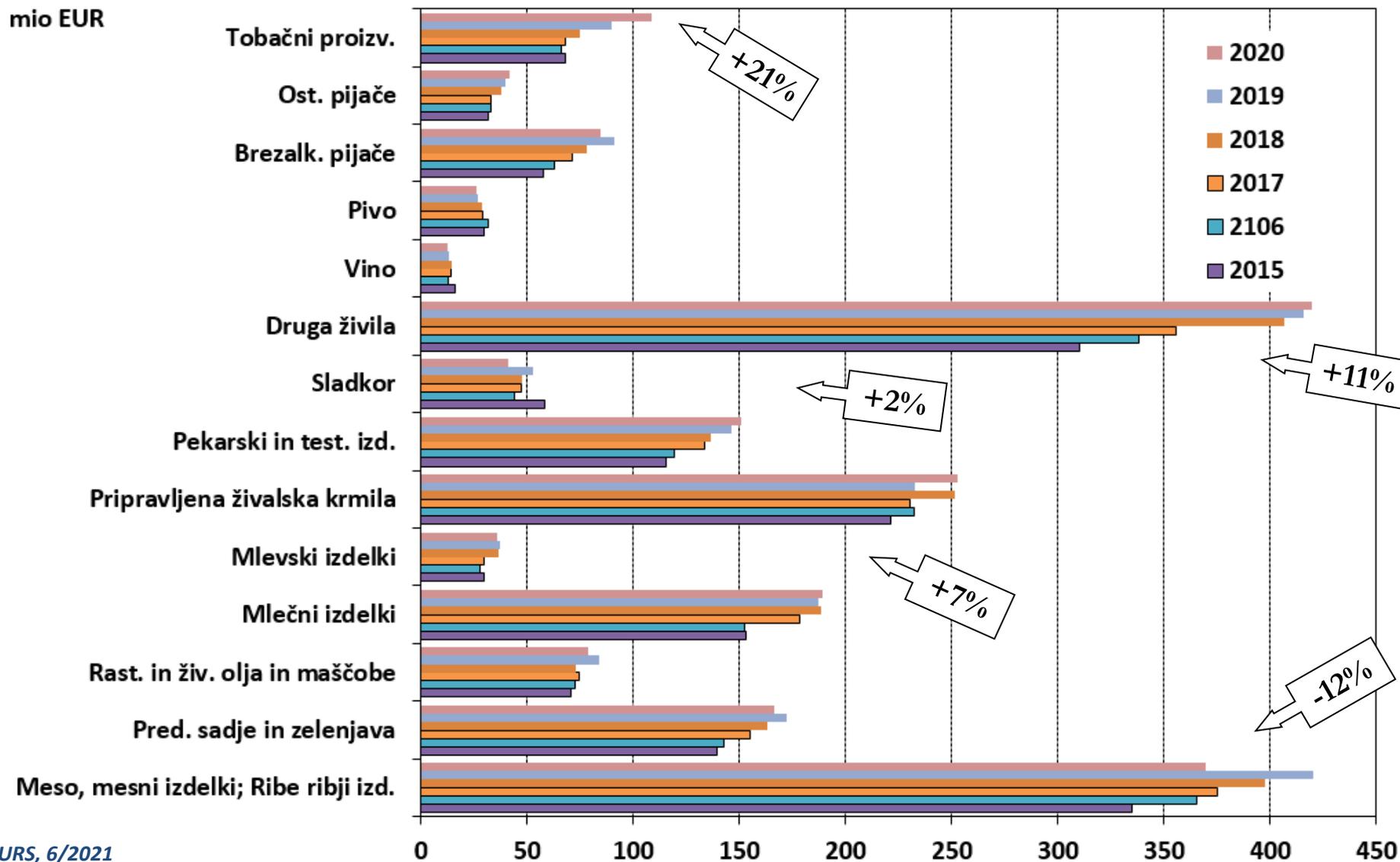
Vrednost uvoza drugih živil je prerasla vrednost uvoza mesa in izdelkov...

Zunanjetrgovinska menjava „UVOZ“ (1,91 mrd EUR)

Agregatno zmanjšanje (-1,6%), ob redkih izjemah.

Opazna rast „tob.izd.“ in „krma“

Zares opazno zmanjšanje uvoza „meso in m. izd“

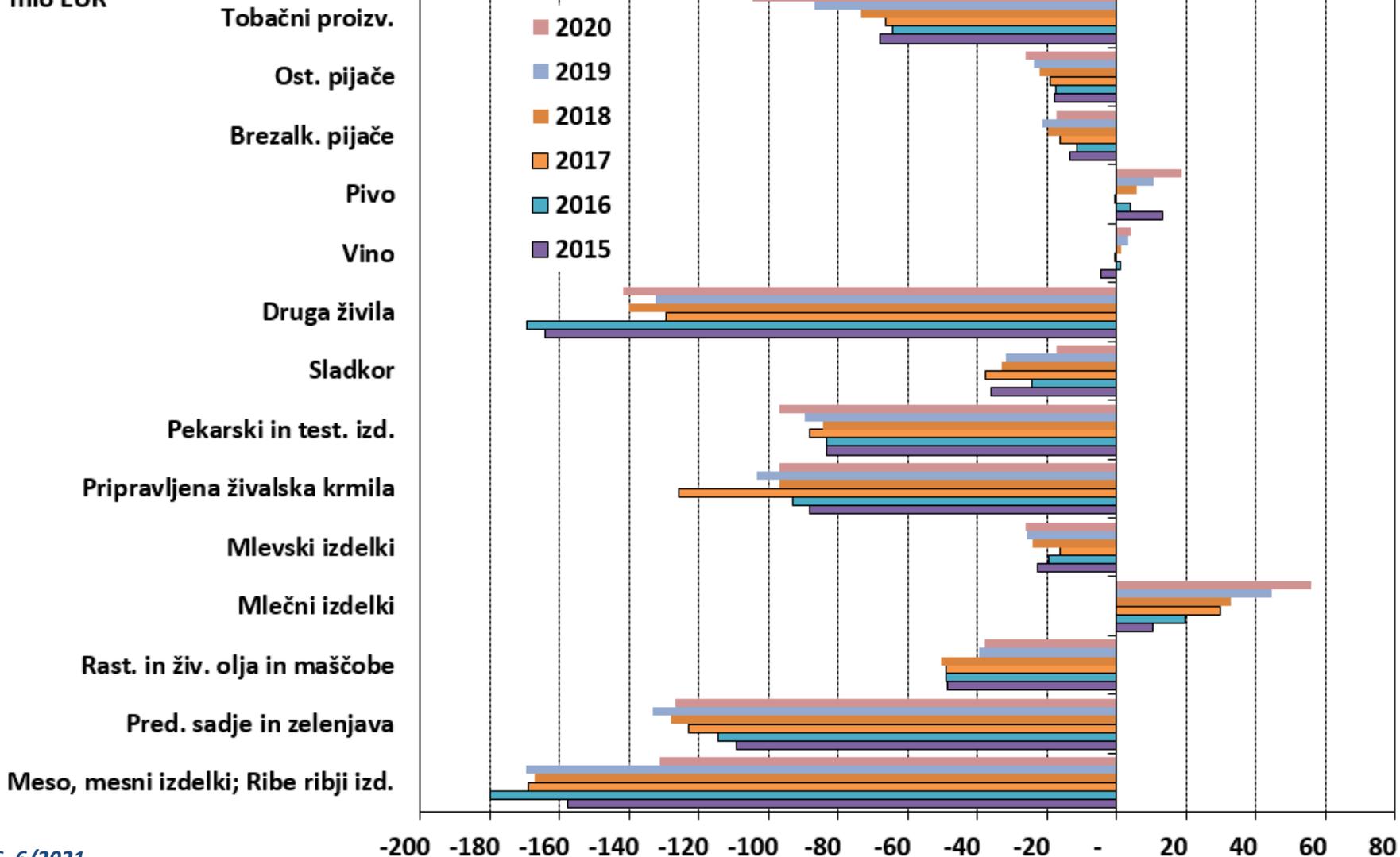
Zunanjetrgovinska bilanca „SALDO“

Agregatni deficit konstantno pada

„Meso in m. izdelki“ korekcija za 23%, „BAP“ za 20%.

„Mleko in ml. izd“ + 25%, „Pivo“ + 75%, „vino“ +30%

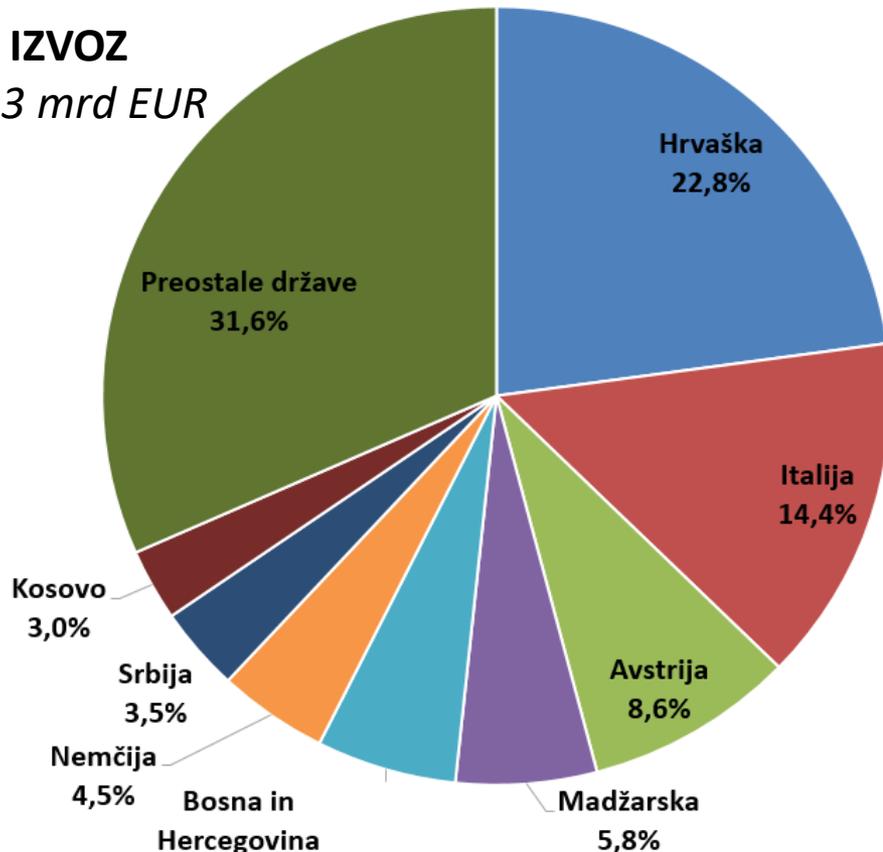
mio EUR

Struktura zunanje trgovine po državah 2020

IZVOZ

1,23 mrd EUR

IZVOZ: Hrvaška ostaja top destinacija

(mleko, siri, sladoledi, slad, očetna kislina)

Raste **Italija** *(mleko, sladoledi)*

Avstrija *(meso per.& paštete, vložena zelenjava, konz. ribe)*

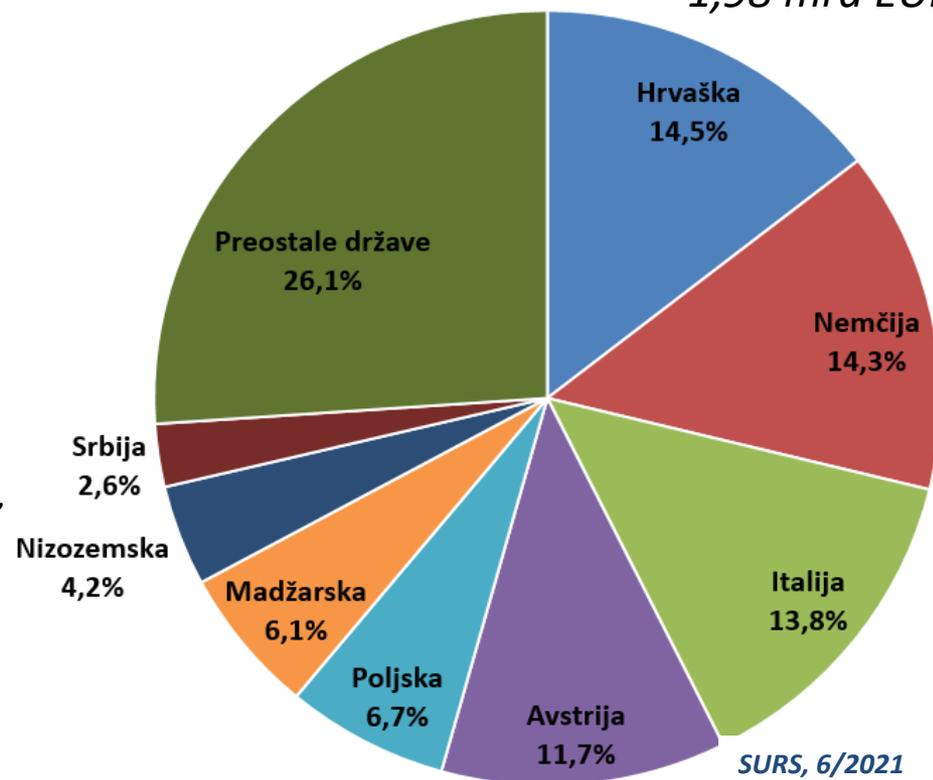
UVOZ: Hrvaška prevzela primat *(čokolada, kond.izd., vode, sir)*

Nemčija nekoliko zaostaja *(siri, čokolada & kond. izd., svinjina)*

Italija *(sir, kava, kond. izdelki, meso goved, ribje konzerve...)*

UVOZ

1,98 mrd EUR

SURS, 6/2021

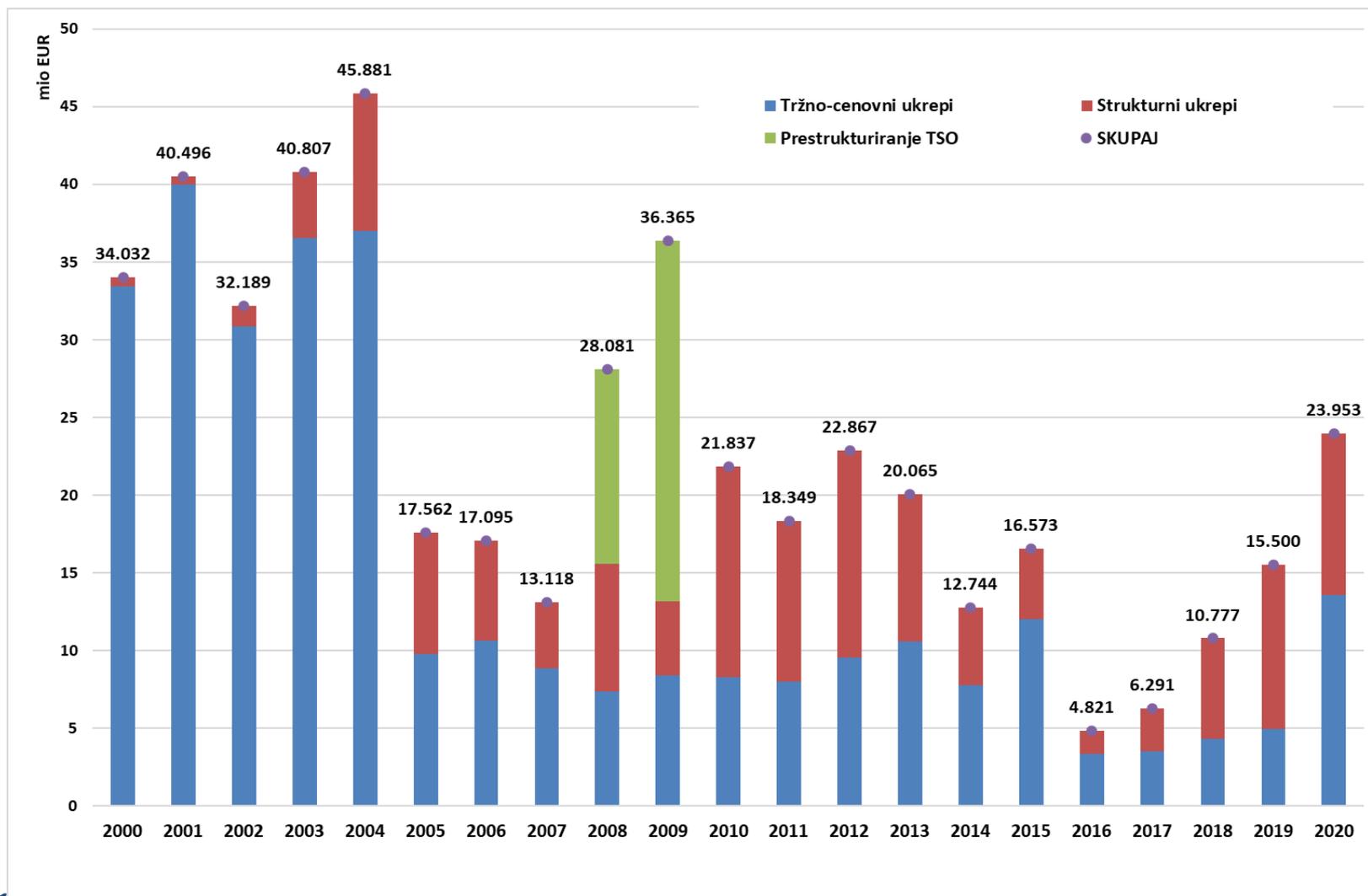
Proračunsko ukrepanje

Struktura proračuna za ŽPI

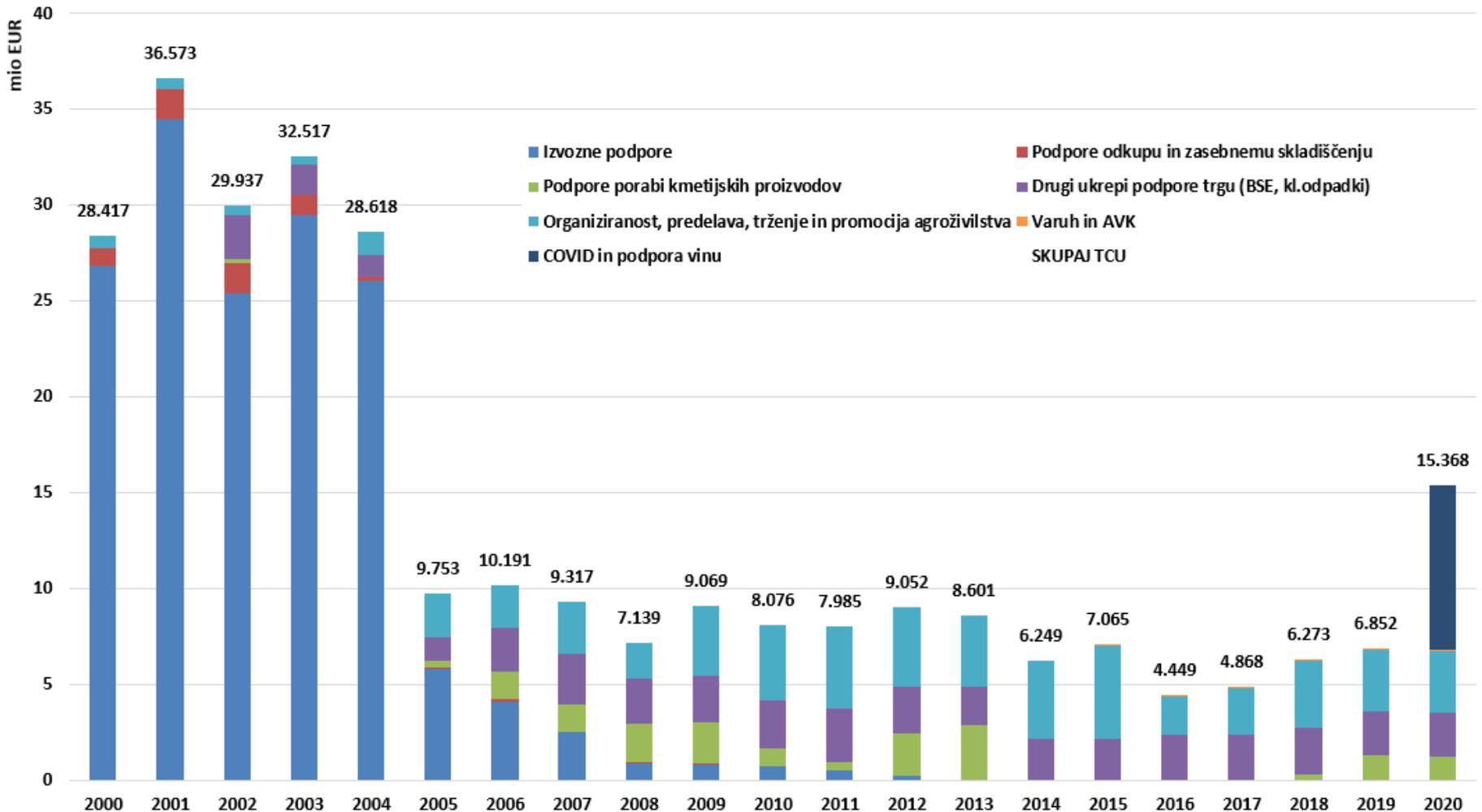
Precejšnja rast proračunskih transferjev v petletju (24 mio EUR)

Zagon PRP „Dodajanje vrednosti“, COVID-podpora...

Majhen obseg proračunskih sredstev za ŽPI...

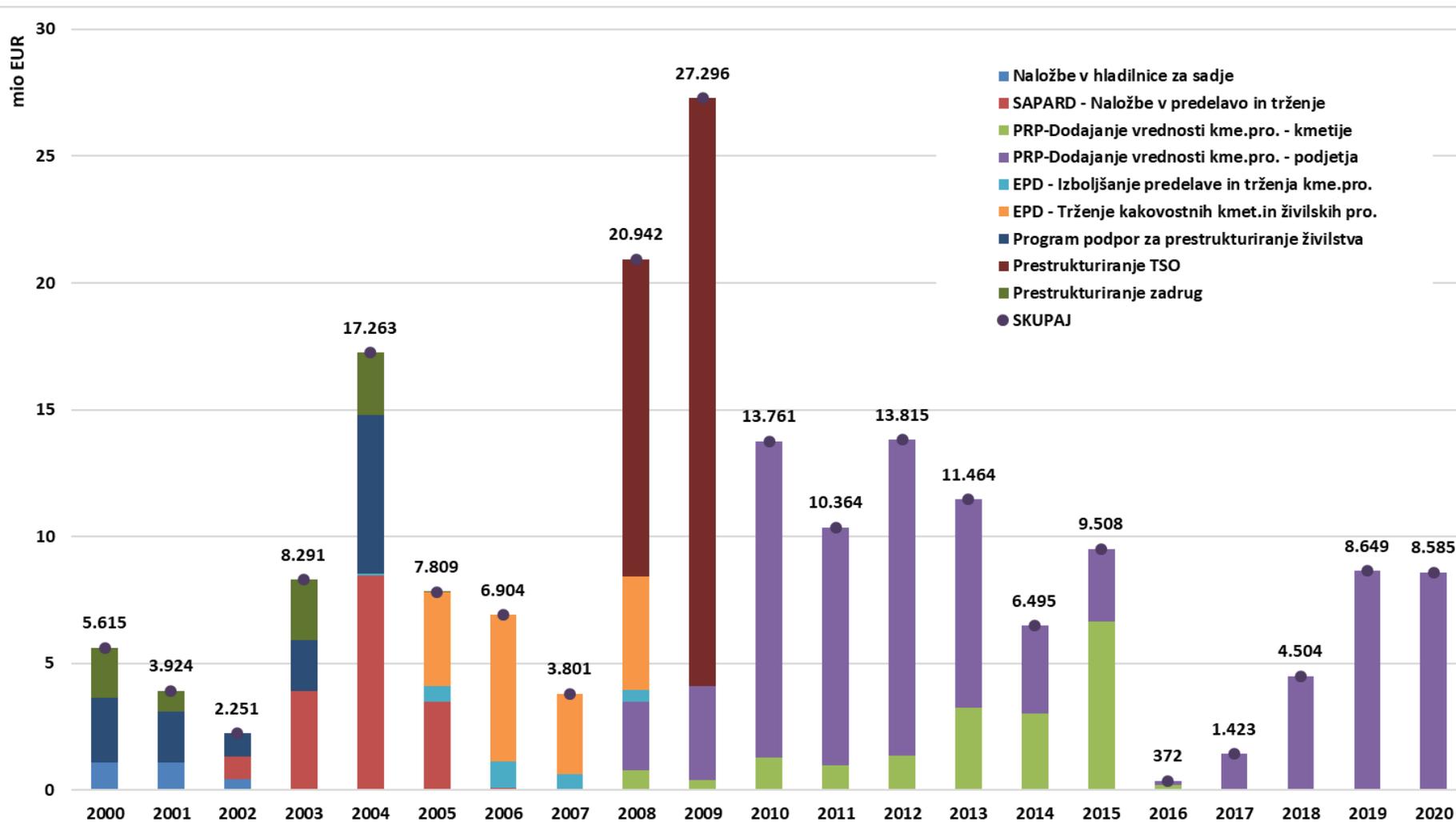

Ukrepi tržišno-cenovne politike

Ukrepi strukturne politike

V letu 2018 „zagon“ izplačil PRP – kje so investicije?

POSLOVANJE V LETU 2020

Poslovanje v letu 2020

Ni večjega upada št. zaposlenih (Pred.dej. C = -3,8%)

Realno zmanjšanje obsega sredstev (Pred.dej. C=+2,9%)

Precejšenj upad prihodkov!?! (Pred.dej. C=-5,1%)

Rast izvoza in izvozne usmerjenosti! (C=-4,5% / 0,5%)

<i>Živilskopredelovalna ind. C10+C11</i>	2020	Indeks 2020/19	Indeks 2020/16
<i>Št. podjetij</i>	772	103,6	107,4
<i>Št. zaposlenih</i>	14.486	99,0	108,6
<i>Sredstva (mio €)</i>	2.175	95,8	106,5
<i>Prihodki od prodaje (mio €)</i>	2.223	97,1	104,3
<i>Prihodki od izvoza (mio €)</i>	686,1	101,4	124,7
<i>Izvozna usmerjenost (%)</i>	31,0	104,4	119,5

- *Št. zaposlenih C10+11 v C = 7,9%*
- *Sredstva C10+11 v C = 8,9%*
- *Prihodki od prodaje C10+11 v C= 7,6%*
- *Izvoz C10+11 v C = 3,3%*
- *Izvozna usmerjenost C10+11 / C = 42,9%*

Trend
Trend
Trend
Trend
Trend

Spremembe prihodkov od prodaje in izvoza 2020

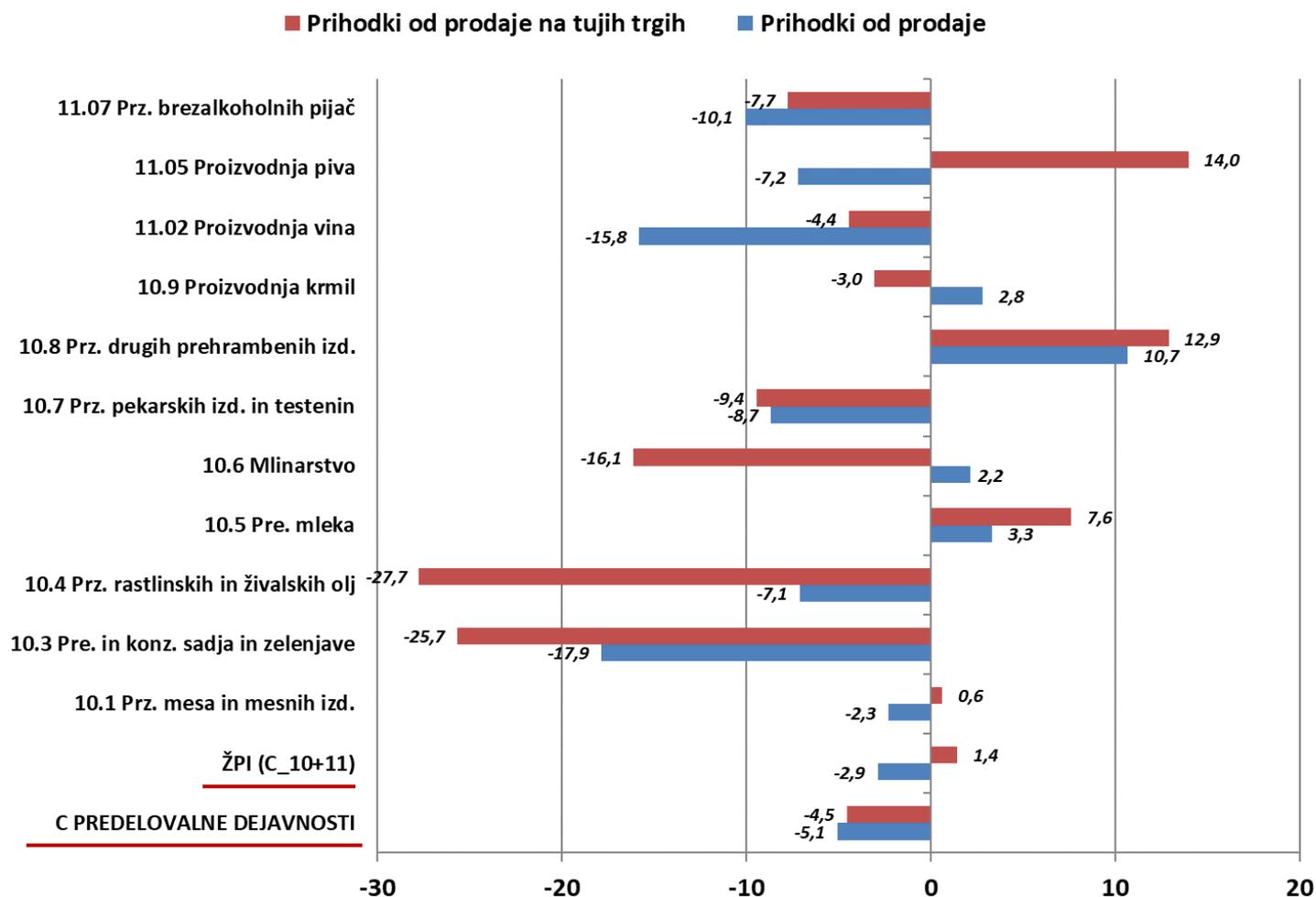
V ŽPI 2,9-% realni padec REALIZACIJE

V ŽPI 1,4-% realna rast IZVOZA

Izrazit upad prihodkov v številnih dejavnostih!

Pospešek v : Pr.dr. ŽP, mleko, pivovarstvo (izvoz)

Realni indeks
2019=100

Uspešnost poslovanja v letu 2020

Znaten realen upad produktivnosti v ŽPI (C = -1,3%)

Vztrajna rast DV/zap. (C = +5,3%)

Dejavnost ŽPI je leto 2020 zaključila z **112 mio EUR neto dobička**

<i>Živilskopredelovalna ind. C10+C11</i>	2020	Indeks 2020/19	Indeks 2020/16
<i>Produktivnost (€)</i>	153.470	98,1	96,0
<i>Dodana vrednost na zap. (€)</i>	42.991	105,3	114,0
<i>Dobiček / izguba na zap. (€)</i>	7.739	88,9	130,3
<i>Donosnost sredstev (ROA)</i>	5,15%	93,0	134,3
<i>Donosnost prodaje (ROS)</i>	5,04%	91,7	130,7

- *Produktivnost C10+11 / C = 96,4%*
- *Dodana vrednost na zap. C10+11 v C = 88,4%*
- *ROS&ROA C10+11 / C ≈ 105%*

Trend

Trend

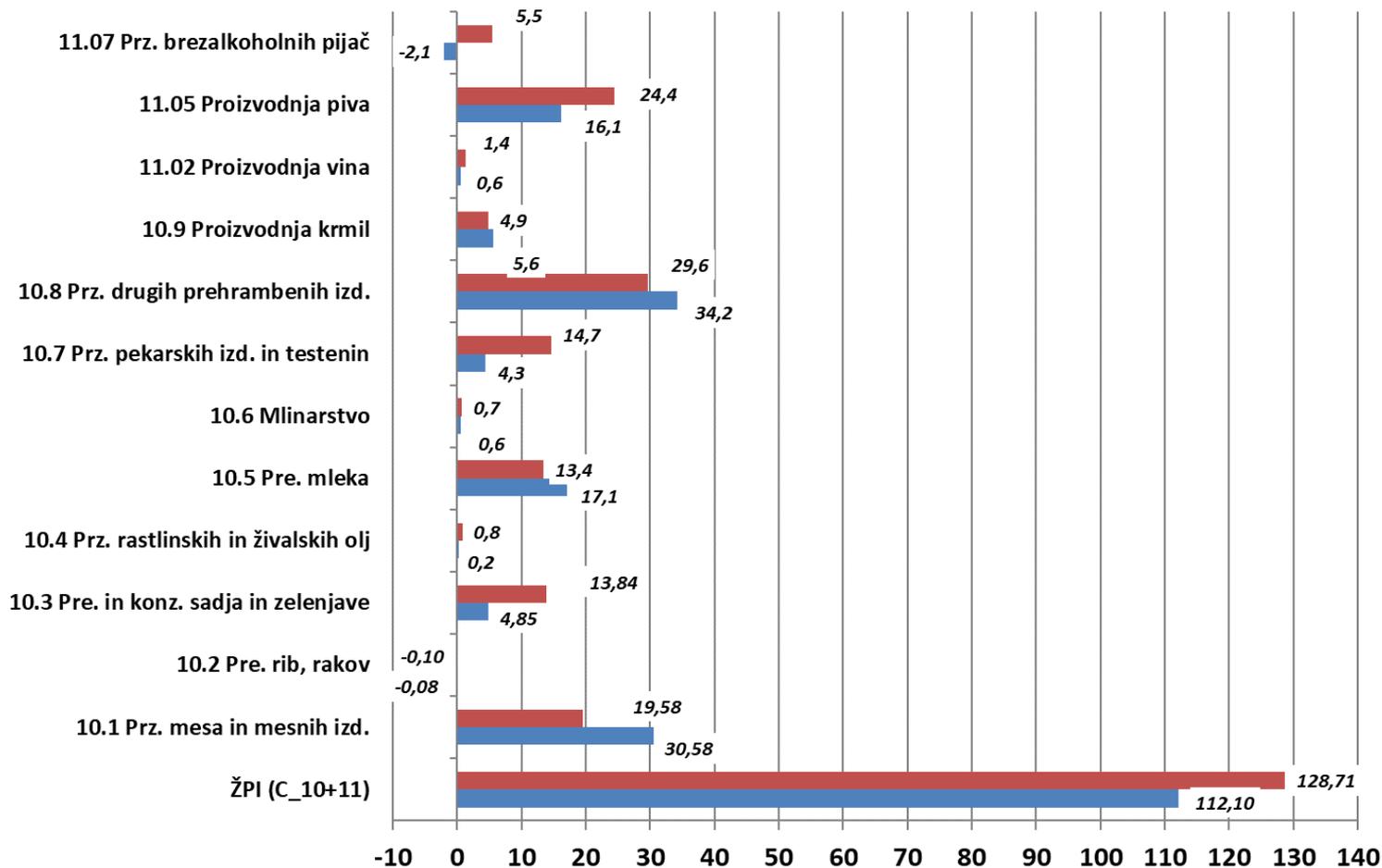
Trend

Neto čisti dobiček/izguba 2019&20

***Kljub upadu prihodkov, nadaljevanje agregatne rasti dobička
Slabše v proizvodnji pijač in pre. sadja in zelenjave
Izrazita rast v „MPI“ in „mlekarstvu“***

■ NČD/NČI 2019 ■ NČI/NČI 2020

Nominalno
mio EUR

Kako kaže v prvem štirimesečju 2021?

Fizični obseg agregata „C Predelovalne dejavnosti“ hitro raste!
Proizvodnja živil in pijač (!) občutno pod agregatom C...

	<u>IV 21</u>	<u>IV 21</u>	<u>I-IV 21</u>	<u>IV 21</u>
	<u>III 21</u>	<u>IV 20</u>	<u>I-IV 20</u>	<u>Ø 2015</u>
C Predelovalne dejavnosti	101,2	139,8	111,7	133,6
10 Proizvodnja živil	111,6	115,4	99,4	109,9
11 Proizvodnja pijač	106,9	112,6	79,4	100,4

ZAKLJUČKI

Zaključki

- Živilskopredelovalna dejavnost kaže znake poslovne „stabilizacije“
 - *Ugodni poslovni izid – rezultati so večinoma dobri, kljub upadu (!) prihodkov ...*
 - *Stabilizacija lastniških struktur – pozitivni učinki !?!*
- IZZIVOV NE MANJKA...
 - GLOBALNO ekonomsko/politično „vzdušje“
 - Post COVID !?!
 - Svet, tudi blizu nas, se zelo hitro spreminja...
 - Konkreten premik k protekcionizmu in merkantlizmu.
 - Re-industrializacija najrazvitejših držav EU - Slovenija brez „kompasa“...
 - LOKALNO ekonomsko/politično „vzdušje“
 - Razmere v vertikalah so zelo različne...
 - ... (*dokončna?*) dezintegracija oskrbnih verig...
 - Kdo je k temu prispeval – oz. pojavov ni aktivno zaviral?
 - Ali vsi enako razumemo strateško vertikalno sodelovanje?
 - Kaj šteje v Sloveniji in koga se sliši?

Zaključki II.

- Razvoj mora temeljiti na nadaljnji krepitvi konkurenčnosti...
 - ...ob odpravi **sistemskih deficitov in anomalij**
 - Agrorcentrizem!?!
 - Nadzor, masne bilance, podatki – SURS & AKTRP
 - Davki, zemljiška politika...
- Aktivno zmanjševanje razvojnega zaostanka
 - profesionalizacija, specializacija
 - stroškovna učinkovitost, kakovost
 - aplikativne raziskave in razvoj
 - izobraževanje
- Na poreklo senzibilizirani potrošniki
 - Dejansko ali zgolj deklarativno?
 - Kako močna / brezpogojna je ta „ljubezen“?
 - Potenciali generične promocije?
- Kje so izzivi?
 - Kje smo, kot Slovenija, agroživilstvo? Kje želimo biti?
 - Vizija, fokus, (prava) strategija.
 - **Razvojna sredstva za podjetja – zagon** (*pametnega*) **investicijskega ciklusa !**

20. Vrh kmetijskih in živilskih podjetij

ALI SMO PRIPRAVLJENI?

16. junij 2021 v Grand hotelu Bernardin v Portorožu

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

Hvala za pozornost!